

Toll- og avgiftsrevisjon:

Hva bedriften bør være oppmerksom på

En artikkel i Revisjon og Regnskap nr. 8 2012 inneholdt en interessant artikkel som beskrev tollrevisjon fra myndighetenes perspektiv. Vi ønsker å dele noen erfaringer som kontrollerte bedrifter selv har gjort seg i denne forbindelse.

Artikkelen er forfattet av:

Advokat
Per Kirknes
Advokatfirmaet Pricewaterhouse-
Coopers

Advokat
Lars Flatåker
Advokatfirmaet Pricewaterhouse-
Coopers

Undertegnede har bistått en rekke bedrifter i forbindelse med tollrevisjon, og har tidligere også jobbet hos tollmyndighetene.

Hva er toll- og avgiftsrevisjon?

Toll- og avgiftsrevisjon skiller seg ikke i noen særlig grad fra andre kontrollhandlinger fra myndighetenes side. Tollrevisoren er ansatt for å finne feil og forfølge disse, og kontrollen skal først og fremst virke preventivt på bedrifter som omfattes av regelverket på dette området.

For bedriften er derfor det beste som kan hende i forbindelse med en tollrevisjon at tollrevisoren ikke finner noen feil, og går hjem igjen til kontoret sitt for å lete etter feil hos andre.

Hvem er tollrevisoren?

En tollrevisor er i de aller fleste tilfeller en etatsutdannet person, som i tillegg har noe ekstern kursing i økonomi og revisjonsmetodikk. Vedkommende har så godt som aldri jobbet i en privat bedrift tidligere. Til forskjell fra en vanlig revisor, er ikke tollrevisorens rolle å foreta en objektiv vurdering av de ulike økonomiske forholdene i bedriften. Tollrevisoren ser etter feil som gjelder toll og avgifter, og lever av og blir målt på disse.

Vi nevner dette fordi bedrifter noen ganger tror det er mulig å forklare tollrevisoren hva som har skjedd med utgangspunkt i et helhetlig syn på bedriftens (og noen ganger konsernets) virksomhet, fra et økonomisk og skattemessig perspektiv. Det er vår erfaring at tollrevisoren ikke er nevneverdig interessert i disse forholdene, og heller ikke spesielt kvalifisert til å ta stilling til dem. Vedkommende vil lytte høflig til det bedriften forteller, men vil fortolke det som blir sagt innenfor «toll-universet». For en tollrevisor er det å følge tollreglene viktigere enn alt annet, og det vil ikke bli møtt med forståelse dersom bedriften innvender at dette ikke er en av kjerneaktivitetene til virksomheten.

Hvordan bør bedriften forholde seg til en tollrevisjon?

Det aller viktigste bedriften kan gjøre for å minske sine egne problemer, er å svare på de spørsmålene tollrevisoren stiller. Vi ser ofte at det legges for lite arbeid i å forstå og besvare de innledende spørsmålene, muligens delvis fordi man ikke skjønner

hva det blir spurt etter. Her er det mye bryderi som kunne vært spart! Dersom du gir en tollrevisor et ufullstendig eller uforståelig svar, mistenker vedkommende umiddelbart at du med vilje har formulert deg uklart. Tollrevisjonen kan ved dette bli mer omfattende enn nødvendig.

De svarene bedriften gir må i tillegg være presise og korrekte. Vær klar over at det strafferettslige prinsippet om at alt du sier kan og vil bli brukt mot deg gjelder også her, om enn ikke bokstavelig talt. Ikke si eller skriv noe som du ikke er helt sikker på. Eventuelle senere korrigeringer av tidligere uttalelser vil sannsynligvis bli sett på som bortforklaringer, så få det riktig med én gang. Husk også at det er lov å tenke seg om og komme tilbake til ting man er blitt spurt om.

Vi anbefaler også at bedriften i størst mulig grad gir sin egen fremstilling av de faktiske forholdene. Vi ser av og til at tollmyndighetene sender referat fra et møte, og ber bedriften bekrefte det som står der. Dette vil vi advare mot, for det språket

STARTEN: En tollrevisjon starter vanligvis med en skriftlig henvendelse med forespørsel om å svare på spørsmål eller sende inn dokumentasjon.

som brukes er ofte tilpasset et senere vedtak i bedriftens disfavør. Gjør heller en liten ekstrainsats, der bedriften selv oppsummerer hva som ble gitt av informasjon i møtet. Det gir også en mulighet til å gi utdypende informasjon som man kanskje ikke rakk i forbindelse med selve møtet.

Tollrevisoren bør ikke behandles som bedriftens veileder, slik det til en viss grad gir inntrykk av i tollmyndighetenes artikkel. Tollrevisjonen er ikke tid og sted for å flagge ev. usikkerhet om egen behandling av forskjellige forhold. Vi viser til det vi har skrevet over om innholdet i en tollrevisjon, som altså er en leteaksjon etter feil fra myndighetenes side, og ikke en barmhjertig handling.

Vårt siste råd er å holde seg til faktum. I forbindelse med selve tollrevisjonen er det sjelden helt klart hva myndighetene skal med alle opplysningene. Vi fraråder derfor bedrifter på egen hånd å gå inn i diskusjoner med myndighetene om konkrete lovbestemmelser eller retningslinjer (jf. at alt du sier kan og vil bli brukt mot deg). Rettslige forhold kan bedriften ev. diskutere med sin rådgiver, men la myn-

dighetene selv trekke sine rettslige slutninger på bakgrunn av det faktum som blir presentert fra bedriftens side.

Hva er gangen i saken?

En tollrevisjon kan arte seg på litt forskjellig vis. Som hovedregel skal bedriften bli formelt varslet på forhånd dersom myndighetene kommer på fysisk besøk. Vanligvis vil imidlertid kontrollen starte med en skriftlig henvendelse, med forespørsel om å svare på spørsmål eller sende inn dokumentasjon.

Vi har noen ganger sett at saksbehandlere hos tollmyndighetene har sendt e-post direkte til foretak med konkrete spørsmål. Dette er selvsagt greit når en kontroll er påbegynt. Dersom dette er det første bedriften hører fra myndighetene, anbefaler vi imidlertid at den som blir kontrollert ber om et skriftlig brev fra tollregionen, for å skape ryddighet og legitimitet i saken.

Etter at selve kontrollen (skriftlig og/eller fysisk) er avsluttet, vil det kunne gå relativt lang tid før bedriften hører noe mer. Dersom myndighetene har konkludert med at det er begått feil, vil neste skritt være

å sende ut et varsel om vedtak i saken. Bedriften har da ofte sin første reelle mulighet til å ta stilling til den rettslige siden av saken. Det vil også være anledning til å forsøke å korrigere evt. feil i det faktum myndighetene har lagt til grunn.

Etter at bedriften har fått anledning til å uttale seg, fattes det et vedtak. I mange tilfeller er dette en unngåelig konsekvens av at bedriften rett og slett ikke har fulgt godt nok med, og at tollbehandlingen derfor har blitt feil. Det er imidlertid viktig å være klar over at tollmyndighetene ikke alltid har rett. Dersom bedriften selv mener vedtaket er feil, vil en klage til Toll- og avgiftsdirektoratet kunne resultere i at vedtaket blir opphevet eller endret.

Hva er moralen?

Vårt beste råd er å ta tollrevisjon på alvor. Bruk tilstrekkelig ressurser i første omgang, for å lette saksbehandlingen både for bedriften selv og for tollmyndighetene. Dersom bedriften er usikker i forbindelse med tollrevisjon, spør egen revisor eller rådgiver om bistand til å forklare.

Rettsdata Regnskap og Revisjon

- med kilder fra Revisorforeningen

Gyldendal Rettsdata og Revisorforeningen har inngått en samarbeidsavtale. Samarbeidet innebærer at Gyldendal Rettsdata får benytte revisjonsstandarder, sjekklister, veiledninger og annet materiale fra Revisorforeningen i Rettsdata Regnskap og Revisjon.

Prøv Rettsdata Regnskap og Revisjon på www.rettsdata.no

Kontaktinformasjon Gyldendal Rettsdata:
Internett: www.rettsdata.no, e-post: rettsdata@rettsdata.no, telefon: 22990420

revisorforeningen • no